

# Obsah

<b>1. Jak pracuje počítač</b>	<b>3</b>
Základní princip je velmi jednoduchý	3
Dokumenty a nástroje (datové soubory a programy)	3
Složky (adresáře)	4
Jak to tedy vlastně funguje	5
Typy datových souborů – dokumentů	6
Zástupce	6
Hardware a software	7
Vstupní a výstupní zařízení	7
Operační systém	8
A to je skoro všechno	8
<b>UŽ VÍME, JAK PRACUJE POČÍTAČ, ALE JAK SE PRACUJE S POČÍTAČEM?</b>	<b>9</b>
Jak se pracuje na počítači aneb co mám zmáčknout	9
Shrnutí	11
<b>Struktura knihy aneb nemusíte číst všechno</b>	<b>12</b>
Kapitolo u principu práce počítače už máme za sebou...	12
Dále následují základní teoretické kapitoly...	12
<b>Praktické kapitoly</b>	<b>13</b>
<b>Jak dál aneb co musíme znát, když chceme...</b>	<b>13</b>
<b>2. Historie počítačů</b>	<b>15</b>
První pokusy	15
První mikropočítače	16
Kompatibilní	16
APPLE	16
Počítače typu PC	17
Windows (=okna)	17
Notebook	17
Pracovní stanice	17
V blízké budoucnosti...	18
Shrnutí	18
<b>3. Bity a bajty, dpi</b>	<b>19</b>
V počítači je všechno jen 0 a 1	19
DPI a barevná hloubka	20

Grafický a textový režim, rozlišení obrazovky  
Shnutí

22  
23

## 4. Části a díly počítače

25

### Části počítače a jeho skříň – tlačítka a diody na ní, zapnutí a vypnutí počítače

25

Části počítačové sestavy

25

Tlačítka a světelné diody na skříni počítače

25

Monitor

27

Shnutí

27

### Jednotlivé díly počítače – k čemu slouží a jak pracují

27

Procesor (mikroprocesor)

27

Paměť (operační paměť, RAM)

29

Sběrnice

30

Základní deska počítače

30

Disky

30

Pevný disk (HD [hard disk])

31

Disketová mechanika (FDD – Floppy Disk Drive [drajví])

31

Nové velkokapacitní druhy výměnných disků

32

CD-ROM mechanika

32

DVD mechanika...

32

Zapisovací CD R a CD RW mechaniky

32

Paralelní a sériové rozhraní

33

USB

33

Grafická karta (videokarta, grafický adaptér)

33

Monitor

35

Skříň počítače

36

Napájecí zdroj

36

Síťová karta

37

Faxmodemová karta či externí (vnější) faxmodem

37

### Zvuková karta a reproduktory

37

### Kazetopásková jednotka

38

### Klávesnice a myš

38

### Další různé karty

38

### Počítač zezadu

38

Počítač je špatná investice

39

Doplnění, rozšíření a modernizace počítače

39

Značkové a neznačkové počítače

39

Příklady nabídek počítačů

40

Shnutí

42

<b>5. Tiskárny a skenery</b>	<b>43</b>
Nastavení kvality tisku	43
Ovladače	43
Jehličkové tiskárny	43
Inkoustové (tryskové) tiskárny	44
Tiskárny laserové	45
Plotter	46
Skener (Scanner) [skenr]	46
Shrnutí	48
<b>6. Operační systémy</b>	<b>49</b>
Vlastnosti systémů Windows	49
<b>Nejnovější operační systémy – Windows XP Home a Professional</b>	<b>50</b>
<b>Starší systémy firmy Microsoft</b>	<b>50</b>
Windows 2000 Professional	50
Windows Millennium edition (ME)	51
Systémy Windows 98 a Windows 95	51
Windows 3.1 (3.11)	51
DOS	51
Programy pro DOS, Windows 3.1 a Windows 95	51
<b>Další operační systémy – MacOS, UNIX, LINUX</b>	<b>52</b>
Shrnutí	52
<b>7. Počítačové programy</b>	<b>55</b>
<b>Orientace v „hrozivém“ množství programů</b>	<b>55</b>
Programátorské firmy	55
Program, jeho označení, verze	55
Aktualizace (upgrade [apgrejd]) programu	56
Instalace programu	56
OEM software	56
Lokalizace programu	57
Jaký koupit program	57
<b>Programy, které oživují náš počítač</b>	<b>58</b>
Nadstavby systému DOS	58
Textový editor	58
DTP programy	59
Fulltext a hypertext	59
DIP – bezpapírová kancelář	60
Tabulkový kalkulátor (spreadsheet [spredšít])	60
Data báze	60

Programovací jazyky	61
Kreslení a úprava fotografií pomocí počítače	62
CAD – nástroj konstruktéra, projektanta a architekta	62
Programy pro prostorové návrhy a animace	62
Hry	62
Výukové programy	63
Multimédia	63
Počítač – audiovizuální centrum	63
<b>Starší, levný počítač pro děti?</b>	<b>63</b>
Domácí a kancelářský počítač	64
Komunikační programy	64
Viry a antiviry	64
Utility (pomůcky)	64
Speciální programy	65
Kancelářské balíky	65
Shrnutí	66
<b>8. Počítačové sítě</b>	<b>67</b>
Lokální síť = síť v podniku, firmě, škole	67
Základní dva druhy sítí	67
Síť PEER TO PEER [pír tu píř]	67
Síť KLIENT – SERVER [servř]	68
Výhody a služby počítačových sítí	69
Nevýhody sítě	69
Mapování síťových disků	70
Přihlášení se do sítě – uživatelské jméno a heslo	70
Vlastnosti (atributy) síťových disků	70
Bezpečnost sítě a její správce	71
Net PC a terminály	71
Shrnutí	72
<b>9. Internet</b>	<b>73</b>
Co je to Internet a k čemu je dobrý?	73
Adresy na Internetu	74
Vybrané služby Internetu	75
E-mail [í meil] – Elektronická pošta	75
World Wide Web (WWW) [world waid web]	76
Co vše je na Internetu	77
Elektronický obchod a virtuální obchodní domy	78
Jak se obyčejný uživatel připojí k Internetu	78
Shrnutí	79
Web je opravdu virtuální svět...	80

<b>10. Data mají cenu zlata</b>	<b>83</b>
Zabezpečení počítače a dat před zneužitím cizí osobou	83
Zabezpečení dat před poruchou počítače, chybou obsluhy a před počítačovými viry	84
Zálohování (archivace) dat	84
Počítačové viry	86
Mechanická péče o počítač a disky	87
Pořádek je základ efektivní práce	88
Shrnutí	88
<b>11. Paragrafy a počítače</b>	<b>89</b>
Jak vzniká program, náklady spojené s jeho tvorbou	89
Program – zboží a autorské dílo	89
Kupujeme program	89
Distribuce programu	90
Svůdnost krádeže programu	91
Výhody legálního softwaru	91
Kontrola užívání legálního softwaru	92
Ochrana programů před nelegálním kopírováním	92
Různé druhy programů	93
GNU licence	94
Základy počítačové etiky	94
Shrnutí	95
<b>12. Počítač a naše zdraví</b>	<b>97</b>
Oči, bolesti hlavy	97
Žáda a krční páteř, ruce	99
Hluk počítače	100
Rozdělení času a kompenzační cvičení	101
Shrnutí	101
<b>13. Psychologická a sociální rizika práce s počítačem     aneb pozor na krev a závislost</b>	<b>103</b>
Počítač je běžný nástroj pro práci	103
Počítač se s námi baví	103
Nebezpečí práce s počítačem	103
Násilí a pornografie v počítači	104
Počítačové hry	106
Pojmy z oblasti her	107
Kupovat, či nekupovat počítač domů dětem?	108
Shrnutí	109

<b>14. Operační systémy Windows (95, 98, ME a 2000, XP)</b>	<b>111</b>
Principy práce	111
Důležité pojmy a znalosti – stavební prvky systémů Windows	112
Upozornění (varování)	114
Shrnutí 1	116
<b>Konečně do praxe</b>	<b>117</b>
Plocha	117
Nabídka Start	119
Hlavní panel	120
K čemu slouží myš	121
Okno, práce s ním, změna jeho velikosti a polohy	122
Spuštění a ukončení programu	125
Shrnutí 2	127
Práce s počítačem novým způsobem	128
Vytvoření složky	128
Struktura složek v počítači, její procházení	129
Vytvoření prázdného dokumentu	131
Otevření dokumentu (spuštění programu, který je svázán s dokumentem)	132
Naplnění datového souboru	132
Uložení souboru	133
Ukončení práce s programem	133
Kopírování, přesun, mazání a přejmenování objektů	134
Shrnutí 3	135
<b>Další vlastnosti systému Windows</b>	<b>135</b>
Schránka	135
Uchop a táhni (Drag and drop)	137
Funkce OLE	137
Sjednocené ovládání programů	138
Tlačítka na pruzích (panelech) s nástroji	140
Klávesové zkratky (někdy se říká kombinace)	140
Dialogová okna	142
<b>Přihlášení se do systému</b>	<b>145</b>
<b>Ukončení Windows a vypnutí počítače</b>	<b>145</b>
A to je vše?	147
Shrnutí 4	147
<b>15. Windows 3.1 a DOS</b>	<b>149</b>
<b>16. Práce s textem</b>	<b>151</b>
Písmo	151

Historie písma	151
Klasifikace (rozdělení) písem (fontů, sad)	151
<b>Poživování textu</b>	<b>153</b>
Klávesnice	153
Zápis znaků	153
Kombinace kláves (klávesová zkratka)	155
Vkládání a přepisování textu	155
Mazání textu	155
Důležité zásady	155
Pohyb po textu (přesun kurzoru) pomocí klávesnice	156
Označování textu	157
Kopírování a přesun textu	159
<b>Než začneme psát</b>	<b>159</b>
Nastavení strany	159
Možnost různého zobrazení strany	160
<b>Odstavec je základem textu</b>	<b>160</b>
Vlastnosti odstavce	161
Tabulátory	162
Zásady pro odstavce	163
<b>Kapitola (oddíl), záhlaví a zápatí</b>	<b>163</b>
Záhlaví a zápatí	164
Pole	164
<b>Struktura dokumentu</b>	<b>164</b>
Styly odstavců	165
Šablona	165
<b>Vkládání objektů do textu</b>	<b>166</b>
Druhy objektů	166
Vlastnosti rámu (objektu)	167
<b>Další užitečné funkce textového editoru</b>	<b>167</b>
<b>Pravidla pro vytváření hezkých dokumentů</b>	<b>168</b>
Používání písem	168
Odstavce	169
Některé znaky a spojení znaků	169
Shrnutí	170
<b>17. Tabulky a grafy</b>	<b>173</b>
Okno tabulkového kalkulátoru	173
Co může být v buňce	174
Plnění buněk	176
Relativní a absolutní odkaz	177
Formát buňky	178

Další možnosti tabulkového kalkulátoru	178
Příklad jednoduché prezentační tabulky a grafu	178
Grafy	180
Shrnutí	182

## 18. Internet prakticky

Připojení k Internetu	183
Prohlížení WWW stránek	184
Hledání v síti Internet	185
Elektronická pošta (e-mail)	186
Program Outlook Express	187
Nová zpráva	189
Shrnutí	191
Adresy (adresář)	191
Pozor na viry	192

## 19. Databáze

Důležité pojmy při práci s databází	194
Způsoby zobrazení záznamů	195
Propojení tabulek	196
Evidenční program určený pro systém DOS	197
Shrnutí	198

## 20. Kreslení obrázků a úprava fotografií

Získání obrázků	199
Rozdělení práce s obrázky	199
Bitmapové a vektorové obrázky	200
Změny velikosti bitmapových a vektorových obrázků	200
Nástroje programu na úpravu fotografií	204
Nástroje programu na vytváření vektorových obrázků	206
Barvy, kompozice obrázku	207
Shrnutí	209
Závěr	211
Řešení cvičení	213

## Rejstřík

Práce s textem	151
Písmo	151